

De Kaukasische dwerggrondel

Grote verspreiding in korte tijd

Eind 2019 werd de Kaukasische dwerggrondel, die van nature voorkomt rond de Zwarte Zee, al waargenomen net over de grens in een nevengeul van de Duitse Rijn bij Xanten. Afgelopen voorjaar, op 6 mei, werd hij tijdens een RAVON onderzoek voor het eerst aangetroffen in Nederland in de Biesbosch. Hierna werd de soort op verschillende plaatsen in behoorlijke aantallen aangetroffen in het rivierengebied tot aan de Haringvlietsluizen en ook in de Waal, de IJssel en de Lek. Dit doet vermoeden dat de Kaukasische dwerggrondel inmiddels over het hele Nederlandse deel van de Rijn kan worden aangetroffen.

Oorsprong

Oorspronkelijk komt de Kaukasische dwerggrondel uit het Ponto-Kaspische gebied rondom de Zwarte Zee. Eerder bereikten andere grondelsoorten uit dat gebied zoals de marmergrondel, zwartbekgrondel, Kesslers grondel en Pontische stroomgrondel ons land. Het Main-Donaukanaal, een gegraven verbinding tussen het stroomgebied van de Donau en de Rijn, heeft een belangrijke rol gespeeld bij de opmars van deze exoten. Het lijkt aannemelijk dat ook de Kaukasische dwerggrondel gebruik gemaakt heeft van deze verbinding.

In het oorspronkelijke verspreidingsgebied komt de soort voornamelijk voor in de kustwateren maar de soort gedijt ook goed in brak- en zoetwater.

Hoe herken je de Kaukasische dwerggrondel?

De Kaukasische dwerggrondel is een kleine bodemvis die sterk lijkt op de inheemse brakwatergrondel. Hij wordt maximaal vijf centimeter groot. Voornamelijk in de paaiperiode is de Kaukasische dwerggrondel gemakkelijker te herkennen. Vrouwtjes hebben dan een felgele bijna fluorescerende buik. Een ander kenmerk is de stompe kop met een zeer korte neus. De schubben op de rug ontbreken tot aan de voorzijde van de basis van de tweede rugvin. De mannetjes hebben in de paaiperiode vier tot acht donkere banden op de flanken. Buiten de paaiperiode zijn er bij zowel de mannetjes als vrouwtjes donkere 'rommelige' vlekjes aanwezig op de flanken.

**Nieuw
voor
Nederland**

De uiterlijke kenmerken van de aangetroffen individuen wijzen op de Kaukasische dwerggrondel, maar om enkele zeer sterk gelijkende soorten uit te sluiten wordt er momenteel genetisch onderzoek gedaan.

Meehelpen?

Om de verspreiding en verdere invasie van de soort goed in kaart te kunnen brengen is het belangrijk dat vangsten worden doorgegeven. De soort is waarschijnlijk goed te vangen met een schepnet in de zandige oevers van het rivierengebied of de hiermee verbonden plassen. Voer je waarneming in op [Telmee.nl](https://telmee.nl) of [Waarneming.nl](https://waarneming.nl), en voorzie deze van foto's.

Mick Vos

(Foto's: Jelger Herder)